

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

SKRIVELSE

2017-05-30

Ärendenr:

NV-08982-16

Regeringsuppdrag om att verka för gröna jobb med lägre kvalifikationskrav (RB2017)

Delredovisning den 30 maj 2017

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
1 INLEDNING	7
1.1 Uppdraget	7
1.2 Syftet med uppdraget	7
2 GENOMFÖRANDE AV UPPDRAGET	9
2.1 Kartläggning	9
2.2 Utredning	9
2.3 Kommunikationsplanering	11
2.4 Tidplan	11
2.5 Organisation av arbetet med regeringsuppdraget	12
3 ORGANISERING AV GRÖNA JOBB	13
3.1 Organisering av löpande statlig naturvård (Naturvårdsverket – länsstyrelserna)	13
3.2 Organisering av gröna jobb via Skogsstyrelsen	13
3.3 Länsstyrelser som anordnare	14
3.4 Kommuner som anordnare	14
4 OMFATTNING – ANTAL GRÖNA JOBB	15
5 KOSTNADER FÖR NYA GRÖNA JOBB	16
5.1 Kostnader - översikt	16
5.2 Lönekostnader för deltagare	16
5.3 Kostnader för arbetsledare och kringkostnader	17
5.4 Kostnader för utbildning av deltagare	17
5.5 Kostnader för material, planering och administration	18
5.6 Osäkerheter kring kostnaderna	18
6 FÖRSLAG OM FINANSIERING	19
6.1 Förslag på grundnivå	19
6.2 Förslag på tilläggsnivå	19
6.3 Finansiering av grund- och tilläggsnivå	20

Sammanfattning

UPPDRAGET

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att under perioden 2017–2020 verka för att nya gröna jobb med lägre kvalifikationskrav skapas på lokal och regional nivå för kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden. Jämställdhet ska beaktas i utförande av uppgiften. Subventionerade anställningar som finns tillgängliga genom Arbetsförmedlingen kan vara en del i att underlätta dessa anställningar. Naturvårdsverket ska i genomförandet av uppgiften samråda med Arbetsförmedlingen om vilka subventionerade anställningar som kan vara aktuella att utnyttja.

ARBETET UNDER 2017

Naturvårdsverket kartlägger goda exempel på liknande satsningar som redan pågår eller har genomförts. Dessutom görs en översikt över vilka arbetsuppgifter som är lämpliga som gröna jobb i olika län och kommuner.

Flera frågor behöver utredas närmare innan större satsningar genomförs, och några av dessa är; behov av ytterligare incitament och styrning, finansiering, organisering, uppföljning, kapacitet hos anordnare, vilka arbetsuppgifter som är lämpliga, samverkansformer, införandeformer samt vilket stöd anordnare och kanske främst länsstyrelserna behöver.

Naturvårdsverket bedömer att kommunikationsinsatser är en viktig faktor för att lyckas med uppdraget. Intressentanalys och kommunikationsplanering genomförs inom kort, och olika kommunikationsinsatser har påbörjats.

ORGANISERING OCH OMFATTNING AV GRÖNA JOBB

Naturvårdsverket bedömer att gröna jobb kan göra stor nytta i naturvårdsarbetet. Hur många arbetstillfällen som kan skapas beror dock på flera olika faktorer, inte bara på behovet inom naturvården. Några viktiga faktorer är också hur arbetet organiseras och vilka stödformer från Arbetsförmedlingen som kan användas samt vilka möjligheter till ytterligare finansiering som finns.

Genom att växla upp arbetssättet som idag används i Skåne län, där Skogsstyrelsen genomför verksamheten och länsstyrelsen står för arbetsuppgifterna, bedöms det finnas kapacitet för upp till 2000 arbetstillfällen varje år.

Genom att samtidigt utveckla andra samverkansformer med till exempel kommuner, kan förutsättningar för ytterligare arbetstillfällen skapas.

KOSTNADER OCH FINANSIERING

Finansiering av de gröna jobben är en avgörande fråga för hur många arbetstillfällen som kan skapas. Den grundläggande finansieringen av deltagarnas lönekostnad förutsätts komma från Arbetsförmedlingens olika stödformer.

Resterande del av lönekostnaden behöver finansieras från annat håll. Beroende på vilken av Arbetsförmedlingens stödformer som kan användas blir den resterande kostnaden olika stor. Naturvårdsverket bedömer att verksamhet snabbast kan komma igång genom att använda den modell för samverkan som exemplet Skåne följer. Detta innebär att länsstyrelsen identifierar arbetsuppgifter, och Skogsstyrelsen anställer projektledare, arbetsledare och deltagare samt driver verksamheten.

Med denna modell, då stödformen Modena beredskapsjobb används, bedöms den resterande lönekostnaden för deltagarna vara 50 miljoner kronor per år, om 2000 arbetstillfällen kan skapas. Detta föreslås som grundnivå för ytterligare finansiering. Beräkningen utgår ifrån att kringkostnader för arbetsledning, fordon, redskap, arbetskläder och liknande finansieras av Arbetsförmedlingen eller på annat sätt.

Naturvårdsverket bedömer att det finns potential för ytterligare gröna jobb via andra modeller för genomförande än modellen som används idag i Skåne. Länsstyrelserna, stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjuottjudus skulle kunna ges möjlighet att söka stöd från Naturvårdsverket för att komma igång med sysselsättning i egen regi eller i samverkan med kommuner. Kommunerna skulle dessutom kunna stå för verksamhet själva. För dessa genomförandemodeller bedömer dock Naturvårdsverket att det krävs ett visst arbete för att komma igång. Det finns dessutom osäkerheter om hur många arbetstillfällen som kan förväntas skapas. För att utveckla och komma igång med dessa jobb beräknas behovet av medel till 25 miljoner kronor 2018, 50 miljoner kronor 2019 och 50 miljoner kronor 2020. Detta föreslås som en tilläggsnivå utöver grundnivån för ytterligare finansiering.

För att finansiera både grundnivån och tilläggsnivån, dvs. lönekostnader utöver stödet från Arbetsförmedlingen och för att starta pilotverksamhet vid länsstyrelser och kommuner, skulle det alltså behövas totalt 75 miljoner kronor för 2018, 100 miljoner kronor för 2019 och 100 miljoner kronor för 2020.

Naturvårdsverket föreslår att dessa kostnader finansieras genom en ökning av 1:3-anslaget. Motivet är att typen av miljöåtgärder som kommer att genomföras med hjälp av gröna jobb är sådana som 1:3-anslaget syftar till att finansiera.

1 Inledning

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att verka för nya gröna jobb med lägre kvalifikationskrav. Inom naturvården genomförs stora insatser idag. De offentliga medlen till naturvård styrs i stora delar till den skötsel som behövs i skyddade områden. Detsamma gäller för skötsel av infrastrukturen inom friluftslivet. Det bedöms finnas en hel del uppgifter, främst inom naturvården, som inte genomförs i dagsläget, och som skulle bidra till att nå miljö kvalitetsmålen knutna till biologisk mångfald.

Ungefär 362 000 personer är arbetslösa våren 2017 och av dem beräknas 70 % ha en utsatt ställning på arbetsmarknaden.

Att låta personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden utföra en del av naturvården ger en potential att på ett effektivt sätt använda samhällets resurser. Det gör att resurserna som allokerats till naturvård räcker längre och för dem som utför naturvården kan deltagandet vara en värdefull sysselsättning och en språngbräda in på arbetsmarknaden.

1.1 Uppdraget

Uppdraget till Naturvårdsverket gavs i regleringsbrevet för 2017 och lyder: ”Naturvårdsverket ska under perioden 2017 – 2020 verka för att nya gröna jobb med lägre kvalifikationskrav skapas på lokal och regional nivå för kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden. Jämställdhet ska beaktas i utförande av uppgiften. Subventionerade anställningar som finns tillgängliga genom Arbetsförmedlingen kan vara en del i att underlätta dessa anställningar. Naturvårdsverket ska i genomförandet av uppgiften samråda med Arbetsförmedlingen om vilka subventionerade anställningar som kan vara aktuella att utnyttja. Naturvårdsverket ska redovisa hur arbetet bedrivs senast den 30 april 2017 till regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) samt därefter årligen redovisa resultatet av uppdraget i form av sysselsättning och miljöåtgärder i årsredovisningen.”

Naturvårdsverket har kommit överens med regeringskansliet om ändrad tid för delredovisningen, till senast den 31 maj 2017. Delredovisningen beslutades den 30 maj 2017 av ställföreträdande generaldirektören Kerstin Cederlöf.

1.2 Syftet med uppdraget

Naturvårdsverket tolkar att uppdraget syftar till att arbetstillfällen skapas för dem som står långt utanför arbetsmarknaden, genom att anställningar subventioneras för att utföra arbetsuppgifter som främst finns inom myndighetens ansvarsområde.

Genom dessa jobb kan deltagarna få erfarenhet av arbetsmarknaden och välbehövliga referenser inför framtida jobsökande. Nyanlända kan lära sig svenska snabbare. Det kan också vara ett sätt att sysselsätta dem som har lång eller ingen väg till den reguljära arbetsmarknaden.

Ett annat syfte är att bidra till att miljömålen nås genom att olika insatser inom naturvård, kulturvård och friluftsliv genomförs.

Ytterligare förtydligande av syfte och avgränsningar görs efter uppdragsdialogen med regeringskansliet som planeras under juni 2017.

2 Genomförande av uppdraget

Genomförandet består av kartläggning, utredning och kommunikationsaktiviteter. Därefter, under senare delen av 2017, övergår projektet i en mer praktisk fas där det som i utredningen visat sig vara ändamålsenliga åtgärder genomförs. Oavsett ytterligare finansiering av gröna jobb inom det här uppdraget, behöver dessa inledande utredningar slutföras.

2.1 Kartläggning

Inom ramen för uppdraget genomförs en omvärldsanalys för att identifiera var gröna jobb med lägre kvalifikationskrav erbjuds eller tidigare har erbjudits (goda exempel), främst med inriktning inom naturvård, och möjliga samverkansparter. Från goda exempel samlas erfarenhet in genom samtal och studiebesök. Hittills har omvärldsanalysen pekat på flera olika exempel som beskrivs nedan.

Nödhjälpsarbeten skapades under första världskriget och var den första formen av statlig insats riktad mot arbetslösa som inte var tvångsarbete. Vägbygge, dikning av våtmarker och skogsarbete var vanligt. Under 1930-talet ersattes nödhjälpsarbetena med beredskapsarbeten vilka gav kollektivavtalsenliga villkor. 1998 ersattes beredskapsarbetena av anställningsstöd vilka även är tillgängliga för privata arbetsgivare.

Under 2000-talet har olika offentliga arbetsmarknadspolitiska insatser genomförts med inriktning mot de gröna näringarna och naturvården, främst i Skogsstyrelsens regi. Mellan 2003 och 2006 pågick Gröna jobb med ca 3500 långtidsarbetslösa och mellan 2013 och 2015 pågick SAFT (Skogsstyrelsen och Arbetsförmedlingen tillsammans) som berörde drygt 2000 långtidsarbetslösa. Ett pågående gott exempel är samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen i Skåne län där 150 nyanlända och långtidsarbetslösa arbetar med skyddad natur under 2017.

2.2 Utredning

Uppdraget består i att verka för att nya gröna jobb med lägre kvalifikationskrav skapas. För att lyckas behöver följande utredas och risker belysas:

Incitament

Behov av ytterligare styrning och incitament för att gröna jobb ska skapas undersöks.

Finansiering

Arbetsförmedlingens stödformer och andra finansieringskällor analyseras.

Organisering och samverkansformer

Förslag tas fram till effektiv organisering av arbetet med gröna jobb på nationell, regional och lokal nivå.

Uppföljning

Tydliga och användbara mätetal tas fram för hur sysselsättning och miljöåtgärder kan följas upp.

Kapacitet

Kapacitet för att tillhandahålla jobb, både gällande antal arbetstillfällen, kompetens och arbetsuppgifter sammanställs.

Arbetsuppgifter

Lämpliga arbetsuppgifter sammanställs. Uppgifterna bör vara meningsfulla att utföra, ha rimliga arbetsmiljörisker och skapa nytta för samhället på miljöområdet samtidigt som de orsakar begränsade undanträngningseffekter på arbetsmarknaden.

Sociala hänsyn vid upphandling / matchning

Vi utreder hur de som anställs kan slussas vidare till andra jobb, till exempel om krav kan ställas på leverantörer vid upphandling att ta emot dem som står utanför arbetsmarknaden.

Stöd till länen

Vi utformar stöd till länsstyrelserna efter deras behov. Det kan exempelvis gälla utbildning, information, insikt i de goda exempel som finns samt kontaktvägar.

Handbok

För att utförarna ska ha lättillgänglig bestående information tas en handbok fram. Handboken ska vara så allmängiltig att den även kan användas av andra aktörer för att komma igång att erbjuda jobb med lägre kvalifikationskrav. Handboken kommer bland annat att innehålla:

- Arbetsförmedlingens organisation, arbetsätt och möjligheter
- Finansieringsmöjligheter
- Information om kollektivavtal
- Krav enligt arbetsmiljölagstiftning, riskbedömning och arbetsmiljöarbete
- Kalkyleringshjälp
- Stöd kring rekrytering och lämpliga kvalifikationskrav för arbetsledare och deltagare, utbildningsmöjligheter
- Information om lämpliga arbetsuppgifter
- Tips kring matchning gentemot arbetsmarknaden
- Möjliga samverkansformer med andra myndigheter och aktörer
- Stöd kring sociala hänsyn vid upphandling

2.3 Kommunikationsplanering

I arbetet planeras en intressentanalys. Kommunikationen kommer vara en viktig faktor för att lyckas med uppdraget. Det blir viktigt att få upp intresset bland dem som har möjlighet att ordna jobben, de arbetsökande och potentiella arbetsgivare på den reguljära arbetsmarknaden som kan försörjas med arbetskraft framöver.

Att förankra vad som behöver göras blir viktigt. Att bygga upp ett nätverk av ambassadörer och kontaktpersoner vid länsstyrelserna bedöms vara en framgångsfaktor.

Tänkbara samverkansparter / intressenter

Kontakter vid alla länsstyrelser

Kommuner

Andra ansvariga för förvaltning av skyddad natur och friluftsanordningar

Arbetsförmedlingen

Upphandlingsmyndigheten

Skogsstyrelsen

Trafikverket

Riksantikvarieämbetet

Tillväxtverket

2.4 Tidplan

2017

Kartläggning och utredning, planering inför genomförande, kommunikationsinsatser, förbereda insatser och fördelning av medel

2018

Genomförande, kommunikation, samverkan med Skogsstyrelsen, pilotverksamhet med kommuner och länsstyrelser i egen regi

2019–2020

Uppväxling och utveckling

Eventuell justering utifrån erfarenheter

Uppföljning sker årsvis, och arbetet rapporteras via Naturvårdsverkets årsredovisning.

2.5 Organisation av arbetet med regeringsuppdraget

Uppdraget genomförs i projektform, men bemanningen är ännu inte helt klar. Beställare av projektet är Claes Svedlindh. I styrgruppen kommer även Gunilla Ewing Skotnicka och Maano Aunapuu att ingå. Projektledare är Maria Sjö, och i projektgruppen ingår även Evelina Selander och Fredrik Gunnarsson (inlånad från Skogsstyrelsen). Naturvårdsverket ser att det är viktigt att involvera länsstyrelserna i arbetet, men exakt hur detta ska göras är ännu inte klart. Sannolikt etableras en referensgrupp, där även andra externa parter kan ingå. Samråd med Arbetsförmedlingen kommer att genomföras.

3 Organisering av gröna jobb

Nedan beskrivs olika sätt att organisera naturvårdsarbete, dels hur det görs löpande, dels hur man kan organisera nya gröna jobb.

3.1 Organisering av löpande statlig naturvård (Naturvårdsverket – länsstyrelserna)

Naturvårdsverket ansvarar för anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Bidrag fördelas till länsstyrelserna, stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjuottjudus enligt schablonmodell och olika fördelningsnycklar, för särskilt kostsamma förvaltningsobjekt och för naturum.

Länsstyrelserna, stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjuottjudus ansvarar för den operativa förvaltningen av statligt beslutade naturreservat och nationalparker. Detta görs i vissa fall med egen personal och i andra fall genom upphandling.

Länsstyrelserna uppdrar i vissa fall andra organisationer att förvalta skyddad natur:

Upplandsstiftelsen

Västkuststiftelsen

Skärgårdsstiftelsen

Eftersom Naturvårdsverket inte bedriver operativ förvaltning av skyddade områden eller genomför praktiska åtgärder för värdefull natur, borde länsstyrelserna och övriga förvaltare vara de som i första hand anordnar gröna jobb. Detta kan göras genom att sysselsätta deltagare i egen regi, eller som i Skåne-exemplet nedan, anlita Skogsstyrelsen. Man kan även tänka sig att utveckla andra former.

3.2 Organisering av gröna jobb via Skogsstyrelsen

I Skåne län finns idag verksamhet för personer som står långt från

arbetsmarknaden. Länsstyrelsen har anlitat Skogsstyrelsen som anordnare.

Verksamheten omfattar ca 150 personer. Av dessa är ca 140 anvisade personer från Arbetsförmedlingen (ca 80 långtidsarbetslösa och ca 60 nyanlända i blandade lag om max 8 personer/arbetslag) samt 7–8 anställda arbetsledare och en projektledare. Deltagare, arbetsledare och projektledare är anställda av Skogsstyrelsen.

KOSTNADER FÖR EXEMPLET SKÅNE

Kostnaderna finansieras framför allt genom lönestöd från Arbetsförmedlingen på 25 miljoner kronor för deltagarnas löner. Från länsstyrelsens del av 1:3-anslaget kommer 7,4 miljoner kronor (varav 2 miljoner kronor i rena materialkostnader,

resten avser skillnad mellan lönekostnad och lönestöd). Slutligen används arbetsmarknadsstöd från Arbetsförmedlingens projektmedel (för arbetsledning och kringkostnader) på ca 18 miljoner kronor. Sammanlagt kostar verksamheten alltså ca 50 miljoner kronor.

Även i andra delar av landet gör Skogsstyrelsens arbetslag naturvårdande arbeten i stor utsträckning, till exempel genom samverkan med kommuner, Skärgårdsstiftelsen, Trafikverket och Statens fastighetsverk.

Några fördelar med detta sätt att organisera gröna jobb är dels att modellen med överenskommelse mellan länsstyrelsen/andra aktörer och Skogsstyrelsen är beprövad och att vi bedömer att det går relativt snabbt att komma igång.

3.3 Länsstyrelser som anordnare

I stället för att anlita Skogsstyrelsen skulle länsstyrelsen kunna anordna gröna jobb i egen regi. Naturvårdsverket bedömer dock att startsträckan är längre, eftersom det för de flesta länsstyrelser är en ny verksamhet.

3.4 Kommuner som anordnare

Naturresevat kan även beslutas av kommuner, och i dessa fall ansvarar kommunen för den operativa förvaltningen, som genomförs i egen regi eller genom upphandlade entreprenörer. Förvaltning av tätortsnära natur och huvudmannaskap för låglandsleder ligger ofta på kommunerna.

Vi behöver utreda vidare under vilka förutsättningar och former gröna jobb kan skapas med kommunen som anordnare och förespråkar en flerårig försöksverksamhet i ett antal kommuner.

4 Omfattning – antal gröna jobb

Omfattningen av gröna jobb kommer sannolikt att bero på både organisationsmodell och finansieringsmodell för genomförandet av gröna jobb. Modellen att länsstyrelsen anlitar Skogsstyrelsen tror vi är en snabb väg att komma igång.

Bedömningen är att det finns kapacitet för 2000 arbetstillfällen årligen under 2018–2020, i samverkan med Skogsstyrelsen, om finansiering tillhandahålls. Fördelningen av antalet arbetstillfällen per län kan inte bedömas i dagsläget.

Det är viktigt att minimera undanträngning av befintliga entreprenörer. De arbetsuppgifter som är aktuella för gröna jobb är främst sådana som annars inte alls skulle göras, och risken för undanträngning bedöms därför som låg.

Om varje länsstyrelse ska anordna gröna jobb i egen regi är det i de flesta fall en längre startsträcka.

Anordnande via kommuner behöver utredas, men skulle troligen kunna ge en betydande mängd ytterligare arbetstillfällen på sikt.

5 Kostnader för nya gröna jobb

För att nå framgång i att skapa gröna jobb bedömer Naturvårdsverket att en lösning av finansieringsfrågan är en framgångsfaktor. Genomförandet av gröna jobb består av olika typer av kostnader.

5.1 Kostnader - översikt

Kostnaden för gröna jobb består av:

- lönekostnader för deltagarna,
- lönekostnader för arbetsledare,
- kringkostnader såsom transporter, arbetskläder,
- kostnader för utbildning av deltagare
- kostnader för material (virke etc.),
- planering och administration vid den anordnande organisationen (mindre post).

Vår bedömning är att relationen mellan dessa kostnadsposter grovt sett är:

4/6 är lönekostnader deltagare

1/6 är kostnader för arbetsledare och kringkostnader

1/6 är material

5.2 Lönekostnader för deltagare

5.2.1 Stödformer från Arbetsförmedlingen

Lönekostnader för deltagare finansieras via Arbetsförmedlingen och deras olika stödformer för personer som står långt utanför arbetsmarknaden. Dessa olika stödformer finansierar i olika grad lönekostnaderna för deltagarna.

5.2.2 Resterande del av lönekostnaden

Resterande del av lönekostnaden för deltagare behöver finansieras från annat håll. Om man använder stödet för moderna beredskapsarbeten, som ger störst andel av lönekostnaden, kan lönestödet täcka merparten av lönekostnaden. Vid högre lönekostnad eller vid annan stödform blir skillnaden större. Vid lön på 17 000 kronor saknas det till exempel upp till 9 000 kronor per månad vid Nystartsjobb.

Kostnaden för att täcka skillnaden mellan lönekostnad och lönestöd för 2000 jobb som möjligen kan skapas bedöms vara ca 50 miljoner kronor, vilket i snitt är ca 2000 kronor per månad och deltagare. Det förutsätter att stödet moderna beredskapsarbeten kan nyttjas för ändamålet, annars kan kostnaden bli högre.

5.2.3 Risker

Olika stödformer finansierar olika stor del av deltagarnas lönekostnad. Detta kan påverka antalet gröna jobb som kan skapas, beroende på hur resterande del av lönekostnaden kan finansieras.

5.3 Kostnader för arbetsledare och kringkostnader

Vi bedömer att kostnaden för arbetsledning och kringkostnader är ca 10 000 kronor per månad och deltagare utöver det handledarstöd som erhålls från Arbetsförmedlingen. Dessa kostnader kan finansieras via Arbetsförmedlingen som projektmedel. En annan möjlighet skulle kunna vara via anslag till den anordnande myndigheten.

Från Arbetsförmedlingen kan anordnaren söka projektmedel som kan täcka dessa kostnader, såsom i Skåne, vilket är en förutsättning för att kunna komma igång med gröna jobb i större omfattning. Dessa ansökningar bedöms dock olika i olika delar av landet. Varje arbetsmarknadsområde avgör själv.

Kostnaden för arbetsledning och kringkostnader skulle för 2000 platser bli 10 000 kronor/mån¹ * 12 mån * 2000 = 240 miljoner kronor per år.

Denna summa skulle, om alla arbetsmarknadsområden beviljar projektstöd, kunna finansieras via Arbetsförmedlingen. Eventuellt skulle det behövas något styrmedel för att säkra att detta beviljas i alla arbetsmarknadsområden.

5.3.1 Risker

Om inte finansieringen av arbetsledare och kringkostnader är säkrad, innebär det en risk för att jobben blir färre eller helt uteblir.

Det finns också en osäkerhet i om projektstöd kan användas tillsammans med stödet för moderna beredskapsarbeten.

5.4 Kostnader för utbildning av deltagare

I de fall Arbetsförmedlingen har upphandlat en utbildning som behövs, ska Arbetsförmedlingen stå för kostnaden för deltagarens utbildning. I andra fall blir det anordnaren som får stå för kostnaden.

¹ Lönekostnad totalt 55–60 000 kr för en arbetsledare. (lön 27–30 000 kr per månad). Inkl arbetskläder etc. 65 000 kr/mån. 1,5 arbetsledare för 18 deltagare. Per deltagare 10 300 kr/mån kringkostnader

5.5 Kostnader för material, planering och administration

Rubricerade kostnader föreslås finansieras av den som får arbetet utfört (till exempel länsstyrelsens 1:3-medel).

5.6 Osäkerheter kring kostnaderna

Kostnadsberäkningarna baseras på 2000 anställda heltid under ett helt år, vilket kan skapa 2000 platser. Verkligheten ser dock lite annorlunda ut.

Det är lämpligt att erbjuda deltagare arbetsträning någon månad när de utbildas vilket också minskar lönekostnaderna och skillnaden mellan lön och lönestöd. Nyanlända läser normalt Svenska för invandrare på halvtid, personer med funktionsvariation har inte alltid kapacitet att arbeta heltid etc. vilket gör att fler personer kan dela på en plats. Det minskar kringkostnaderna per person i viss utsträckning. Platserna kommer heller inte vara fyllda kontinuerligt, personer kommer att lämna platsen för att de får annat jobb, inte trivs, går i pension med mera. Det gör att vissa kostnader minskar medan andra ökar något.

Det finns alltså osäkerheter kring förutsättningarna för att beräkna kostnaderna och antalet arbetstillfällen som skapas, och löpande uppföljning blir därför en viktig del.

6 Förslag om finansiering

Regeringskansliet har efterfrågat ett särskilt underlag kring behov av finansiering. Erfarenheten från tidigare satsningar på gröna jobb och liknande, visar att skillnaden mellan den totala lönekostnaden och det stöd till lönen som kan erhållas från Arbetsförmedlingen behöver en säker finansiering.

Finansiering av de gröna jobben är en avgörande fråga för hur många arbetstillfällen som kan skapas. Den grundläggande finansieringen av deltagarnas lönekostnad förutsätts komma från Arbetsförmedlingens olika stödformer.

6.1 Förslag på grundnivå

Resterande del av lönekostnaden behöver finansieras från annat håll. Beroende på vilken stödform som kan användas blir den resterande kostnaden olika stor. Naturvårdsverket bedömer att verksamhet snabbast kan komma igång genom att använda den modell för samverkan som exemplet Skåne följer. Detta innebär att länsstyrelsen identifierar arbetsuppgifter, och Skogsstyrelsen anställer projektledare, arbetsledare och deltagare samt driver verksamheten. Med detta arbetssätt finns det förutsättningar att erbjuda upp till 2000 arbetstillfällen varje år. Med denna modell, då stödformen Modena beredskapsjobb används, bedöms den resterande lönekostnaden för deltagarna vara 50 miljoner kronor per år (se avsnitt 5.2.2). Beräkningen utgår ifrån att stödet till moderna beredskapsarbeten kan användas i stor utsträckning och att kringkostnader för arbetsledning, fordon, redskap, arbetskläder med mera finansieras av Arbetsförmedlingen eller på annat sätt. Naturvårdsverket föreslår detta som en grundnivå för extra finansiering.

6.2 Förslag på tilläggsnivå

Naturvårdsverket bedömer att det finns potential för ytterligare gröna jobb via andra modeller för genomförande än modellen som används idag i Skåne. Länsstyrelserna, stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjuottjudus skulle kunna ges möjlighet att söka stöd från Naturvårdsverket för att komma igång med sysselsättning i egen regi eller i samverkan med kommuner. Kommunerna skulle dessutom kunna stå för verksamhet själva. För dessa genomförandemodeller bedömer dock Naturvårdsverket att det krävs ett igångsättningsarbete. Även om vi ser osäkerheter i hur många jobb som förväntas skapas, bedömer vi att potentialen är stor. Kommunerna har sannolikt en drivkraft i och med att de behöver aktivera personer med försörjningsstöd. En drivkraft för länsstyrelserna är att medel för naturvård kan räcka längre med de gröna jobben. Detta kan dessutom vara ett sätt att långsiktigt bygga upp kapacitet för gröna jobb lokalt och regionalt, vid sidan av Skogsstyrelsens kapacitet. För att stimulera till, utveckla och komma igång med

dessa jobb beräknas behovet av medel till 25 miljoner kronor 2018, 50 miljoner kronor 2019 och 50 miljoner kronor 2020. Naturvårdsverket föreslår detta som en tilläggsnivå, utöver grundnivån, för extra finansiering.

6.3 Finansiering av grund- och tilläggsnivå

För att finansiera lönekostnader utöver stödet från Arbetsförmedlingen och för att starta upp pilotverksamhet vid länsstyrelser och kommuner skulle det alltså totalt behövas 75 miljoner kronor för 2018, 100 miljoner kronor för 2019 och 100 miljoner kronor för 2020.

Naturvårdsverket föreslår att dessa kostnader finansieras genom en ökning av 1:3-anslaget. Motivet är att typen av miljöåtgärder som kommer att genomföras med hjälp av gröna jobb är sådana som 1:3-anslaget syftar till att finansiera.

I tabellerna nedan sammanfattas behovet av ytterligare finansiering.

Tabell 1. Kostnad för den föreslagna grundnivån, dvs. beredskapsjobb i staten via Skogsstyrelsen² Detta förutsätter att kringkostnader finansieras på annat sätt än via 1:3-anslaget., se även avsnitt 5.2

Kostnadspost och finansiär	Arbets- tillfällen per år	Beräkning	Kostnad 2018, mnr	Kostnad 2019, mnr	Kostnad 2020, mnr
Total lönekostnad för 2000 deltagare	2000	2000 *lön 17000 kr/mån* sociala avgifter 1,4271 *12 mån (% per år löneökning ³)	595	607	623
Lönestöd moderna beredskapsarbeten, AF	2000	2000 * lön 17000 kr/mån*sociala avgifter 1,3142 ⁴ *12 mån	548	559	573
Skilnad lönekostnad-lönestöd som behöver finansieras, 1:3-anslaget	2000	595 mnr-548 mnr, 607 mnr-559 mnr, 623 mnr-573 mnr	47	48	50

³ 17000 gäller för 2017, beloppet räknas upp med 2,2% löneökning 2018, 2,1% 2019 enligt kollektivavtal samt schablonmässigt 2,5% 2020.

⁴ Skillnaden består i olika storlek på sociala avgifter beroende på att AF baserar lönestödet på lagstadgade sociala avgifter medan kollektivavtal har andra förmåner vilket ger den högre procentsatsen.

Tabell 2. Kostnad för den föreslagna tilläggsnivån, dvs. för övriga kompletterande samverkansmodeller. Detta förutsätter att kringkostnader finansieras på annat sätt än via 1:3-anslaget

Kostnadspost	Antal platser per år	Beräkning	Kostnad 2018, mnkr	Kostnad 2019, mnkr	Kostnad 2020, mnkr
Länsstyrelser egen regi, länsstyrelse i samverkan med kommuner eller andra modeller	Oklart i dagsläget	Endast bedömning av omfattningen. Sannolikt en viss uppstartskostnad jämfört med modellen ovan.	25	50	50

Tabell 3. Total föreslagen kostnad per år.

Totalt behov av finansiering via 1:3-anslaget, avrundat			75	100	100
--	--	--	-----------	------------	------------